

Rapport visitatie Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK 2023

8 mei 2024

1. Inleiding

Zoals opgenomen in de statuten van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK (hierna: "het fonds") is het intern toezicht bij het fonds ingericht door middel van een visitatiecommissie. Deze commissie brengt een rapport van bevindingen uit aan het bestuur en verantwoordt zich over de uitvoering van haar taken aan het verantwoordingsorgaan. De visitatiecommissie bestaat uit Anne Wensink (voorzitter), Mechteld Hendriks en Rob van Leeuwen.

De wettelijke taakopdracht voor de visitatiecommissie is toezicht houden op het bestuursbeleid en de algemene gang van zaken in het pensioenfonds gedurende het kalenderjaar, in dit geval 2023. Daarnaast ziet de visitatiecommissie ten minste toe op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De visitatiecommissie betreft de Code Pensioenfonds bij zijn taak. Naast vergaderstukken en fondsdocumenten baseert het intern toezicht zich op gesprekken met het bestuur, sleutelfunctiehouders en het verantwoordingsorgaan. De peildatum van dit rapport is 15 maart 2024.

2. Samenvatting

De visitatiecommissie concludeert dat het fonds over het geheel in voldoende mate voldoet aan de gestelde normen, waarbij de visitatiecommissie benadrukt dat er op het gebied van de uitvoering van het risicomanagement geen verbetering heeft plaatsgevonden ten opzichte van 2022. Het is van belang dat dit op korte termijn wel gebeurt.

Het bestuur zet zich met veel energie in voor de onderwerpen die spelen rondom het fonds. Meer dan in andere jaren heeft het bestuur tegelijkertijd te maken met verschillende externe- en interne gebeurtenissen die aandacht vragen. Alle zaken moeten adequaat worden geadresseerd en/of afgehandeld. Hiervoor is focus en voldoende capaciteit nodig van het bestuur en haar ondersteuners. Juist vanwege de veelheid der dingen aan de bestuurstafel is het dienstig om vaart te maken en in een vroeg stadium zorg te dragen voor (bijvoorbeeld) het zorgvuldig voorbereiden, vastleggen en onderbouwen van besluitvorming. Deze extra investering (capaciteit en tijd) betaalt zich later terug in verhoogde grip, flexibiliteit en snelheid van handelen.

In 2023 heeft het fonds goede stappen gezet met name met betrekking tot de toekomst van het pensioenfonds. Het bestuur heeft werk gemaakt van het denken in- en uitwerken van verschillende toekomstscenario's.

De visitatiecommissie heeft verschillende aanbevelingen en verbeterpunten; zie hoofdstuk 3.

3. Bevindingen en aanbevelingen

Hieronder worden de bevindingen toegelicht aan de hand van een normenkader waarin de verschillende onderwerpen en beleidsterreinen aan bod komen. De aanbevelingen zijn doorlopend genummerd.

a) Algemeen (incl. toekomst)

Norm: Het bestuur van het fonds geeft zo goed mogelijk uitvoering aan de pensioenregeling. Daartoe zijn de doelstellingen van het fonds en de gehanteerde uitgangspunten (in overleg met andere organen) vastgesteld. Tevens heeft het bestuur een visie op een toekomstbestendige uitvoering. Het beleid van het bestuur en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen zijn voldoende kenbaar.

De visitatiecommissie constateert dat er strategische kaders zijn gesteld, strategische doelstellingen zijn geformuleerd en het bestuur van het fonds op beheerste wijze uitvoering geeft aan de pensioenregeling. Als gevolg van het feit dat het fonds een gesloten fonds is geworden heeft met name de toekomstdiscussie een hoge prioriteit gekregen.

Het bestuur heeft haar vergaderingen opgedeeld in een gedeelte *run* en een gedeelte *change*. Dit acht de visitatiecommissie positief en brengt focus aan.

Voor wat betreft de reguliere bedrijfsvoering (*run*) stelt de visitatiecommissie vast dat het bestuur aandacht geeft aan de juiste zaken en dat dit goed loopt. Het is onverminderd van belang dat besluitvorming onderbouwd wordt en dat besluiten worden voorgelegd via een voorlegger met een opinie van de tweede lijn. De visitatiecommissie ziet op dit punt mogelijkheden voor verbetering.

Voor wat betreft de toekomstdiscussie (*change*) stelt de visitatiecommissie vast dat het bestuur werk heeft gemaakt van het denken in- en uitwerken van scenario's voor wat betreft de mogelijkheden voor de toekomst. Het bestuur heeft hierbij veel besproken tijdens reguliere vergaderingen alsook tijdens strategiedagen. Niet alle impliciet- en expliciet gemaakte keuzes en overwegingen zijn bij elkaar vastgelegd in één document. De visitatiecommissie adviseert om vóór het zomerreces alle tot op heden gemaakte afwegingen en besluiten inzake de toekomst vast te leggen in één verantwoordingsdocument. Dit maakt alle stappen navolgbaar, communiceerbaar (voor bijvoorbeeld toezichthouders) en komt de kwaliteit van de besluitvorming ten goede. Dit document moet in de loop der tijd worden aangevuld.

Eén van de scenario's die wordt onderzocht betreft het overbrengen van de aanspraken en rechten naar een verzekeraar, waarbij als overgangsdatum wordt gedacht aan 1 januari 2025. De visitatiecommissie acht dit tijdspad haalbaar, maar om dit te realiseren zal dit veel tijd en aandacht vragen van het bestuur, haar ondersteuners en van uitbestedingspartijen. Om in een vroeg stadium zo goed mogelijk voorbereid te zijn adviseert de visitatiecommissie om op korte termijn een projectmanager aan te stellen die zorgdraagt voor een projectplan met concrete mijlpalen, waarbij afhankelijkheden en risico's in kaart worden gebracht. Als de eerdergenoemde beoogde transitiedatum verschuift dan vormen deze werkzaamheden nog steeds een nuttige voorbereiding.

Aanvullend aan voorgaande adviseert de visitatiecommissie om DNB in een vroeg stadium te betrekken en transparant te zijn over (voorgenomen) plannen en afwegingen.

Het bestuur is in gesprek met de werkgever over verschillende aspecten omtrent de toekomst van het pensioenfonds. Deze gesprekken kennen een zekere dynamiek. De visitatiecommissie

constateert dat het bestuur hier goed mee omgaat en hierbij het belang van het fonds in het oog houdt. In lijn met de uitingen van DNB onderschrijft de visitatiecommissie het belang van de onderbouwing en vastlegging van een eventueel besluit om bestaande aanspraken en rechten niet in te varen naar het nieuwe pensioenstelsel. De visitatiecommissie adviseert het bestuur om te trachten hierin proactief te zijn en de werkgever te ondersteunen bij de benodigde op te stellen onderbouwing en dit los te zien van de eerdergenoemde gesprekken. Het fonds heeft, net zoals de werkgever, immers ook belang bij een adequate onderbouwing.

Aanbevelingen

- i) Leg vóór het zomerreces alle tot op heden gemaakte afwegingen en besluiten inzake de toekomst vast in één verantwoordingsdocument.
- ii) Stel op korte termijn een projectmanager aan die zorgdraagt voor een projectplan (m.b.t. de overdracht en liquidatie van het fonds) met concrete mijlpalen, waarbij afhankelijkheden en risico's in kaart worden gebracht.
- iii) Betrek DNB in een vroeg stadium bij het toekomstdossier en wees transparant over (voorgenomen) plannen en afwegingen.

b) Governance

Norm: Het bestuursmodel is passend voor het fonds en functioneert. Hierbij is de structuur van het fonds zodanig dat goede besturing bij voortduring is geborgd. Voorts zijn de individuele bestuursleden en het bestuur als geheel voldoende geschikt, wordt er rekening gehouden met diversiteit en is er sprake te van een duidelijke verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

De visitatiecommissie constateert dat de individuele bestuursleden en het bestuur als geheel voldoende geschikt zijn. Ook is er een duidelijke verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, waarover ook wordt nagedacht. Dit uit zich bijvoorbeeld in het overleg over de toekomst van het pensioenfonds tussen het bestuur. Deze discussie kan leiden tot dubbele petten bij de bestuursleden in dienst van de sponsor. De visitatiecommissie constateert dat het bestuur hier oog voor heeft, de risico's onderkent en hier passende beheersmaatregelen voor heeft genomen.

Het fonds heeft een zelfevaluatie uitgevoerd onder begeleiding van een externe deskundige. De visitatiecommissie stelt vast dat hierbij aandacht is gegeven aan de juiste zaken en dat het bestuur deze zelfevaluatie daarmee effectief heeft benut.

De visitatiecommissie signaleert dat in 2023 niet door alle sleutelfunctiehouders periodiek een rapportage is opgeleverd. De visitatiecommissie beveelt aan dit zo spoedig mogelijk zodanig in te richten dat periodiek rapportages worden opgeleverd die door commissie en bestuur besproken worden - en daarmee waarde kunnen toevoegen aan de kwaliteit van de besluitvorming. Met name voor de sleutelfunctiehouders risicobeheer en actuariael heeft het de voorkeur dat per kwartaal een rapportage wordt opgeleverd en dat zij tijdig bij relevante besluiten worden betrokken.

Ter zake de inrichting van het risicomanagement zie paragraaf f).

Aanbevelingen

- iv) Zorg dat de sleutelfunctiehouders ieder kwartaal een rapportage opleveren en bespreek die in commissie en bestuur.

c) Beheerste en integere bedrijfsvoering

Norm: Het bestuur bewaakt de beheerste bedrijfsvoering van het fonds. Het bestuur heeft een visie op de uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds (inclusief een aanvaardbaar niveau van de kosten) en heeft zicht op de uitbestedingsketen. Daarbij is het bestuur in control en worden partijen waar werkzaamheden aan worden uitbesteed op regelmatige basis geëvalueerd.

De visitatiecommissie ziet dat het bestuur jaarlijks evaluaties houdt van uitbestedingspartijen. De visitatiecommissie meent dat het bestuur een visie heeft op de uitvoering van activiteiten, zicht heeft op de uitbestedingsketen en bijstuurt waar nodig. Het fonds heeft in 2023 in samenspraak met de werkgever voor een afwijkende oplossing voor het nabestaandepensioen van de actieve deelnemers gekozen. Men heeft aandacht voor de mogelijke gevolgen hiervan.

Aanbevelingen

Geen nadere aanbevelingen.

d) Financiële opzet

Norm: Het fonds heeft een deugdelijke financiële opzet. De financiële opzet is zodanig dat de pensioenregeling ook op de lange termijn kan worden waargemaakt.

Als gevolg van het opzeggen van de uitvoeringsovereenkomst door de werkgever ontvangt het fonds geen premie meer. Het fonds houdt in het oog wat de gevolgen voor mogelijke arbeidsongeschikten kunnen zijn. Het fonds is in gesprek met de werkgever over een overeenkomst waarin verschillende financiële aspecten worden afgehecht. Het is aan te bevelen om bij dit dossier vlot tot overeenstemming te komen zodat de bestuurlijke aandacht op andere zaken kan worden gericht.

Aanbeveling

Geen nadere aanbevelingen.

e) Besluitvorming en evenwichtige belangenafweging

Norm: De vergaderorde is passend en functioneert. Tevens is de besluitvorming afgewogen en transparant en is er sprake van een aantoonbare evenwichtige belangenafweging.

De visitatiecommissie constateert dat het bestuur bij het nemen van beleidsbeslissingen de belangen van de verschillende partijen op een evenwichtige wijze afweegt. De visitatiecommissie adviseert net als vorig jaar om, ter voorbereiding op toekomstige ontwikkelingen, uitgangspunten te formuleren voor evenwichtige belangenafweging en deze vast te leggen in het verantwoordingsdocument als genoemd bij aanbeveling i). De visitatiecommissie acht het van groot belang dat alle afwegingen in dit kader worden vastgelegd en dat de keuzes inzake evenwichtige belangenafweging gedurende dit gehele traject worden vastgelegd. Op deze wijze kan achteraf gemotiveerd worden aangegeven op welke wijze de belangen van de diverse belanghebbenden zijn gewogen. Een voorbeeld hiervan is het feit dat de openstaande inhaalindexatie van (voormalig) actieven lager is dan die van inactieven, wat zijn de mogelijke gevolgen hiervan bij eventuele opheffing van het fonds? Zo zijn er meer aspecten waar een afweging over moet worden gemaakt.

Aanbeveling

- v) Formuleer uitgangspunten voor evenwichtige belangenafweging en leg deze vast in het verantwoordingsdocument als genoemd bij aanbeveling i)

f) Risicomanagement

Norm: De organisatorische opzet van het risicomanagement is adequaat. In de besluitvorming is zichtbaar dat het bestuur expliciet rekening houdt met de acht door het bestuur vastgestelde beleidsuitgangspunten voor het risicomanagementbeleid. Ook stelt het pensioenfonds de risicohouding na overleg met de sociale partners en in overleg met het verantwoordingsorgaan vast en is de risicohouding consistent verwerkt in de risicobeheersing.

De uitvoering van het risicomanagement is nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Door omstandigheden heeft het risicomanagement in 2023 niet op het vereiste niveau gefunctioneerd. De visitatiecommissie stelt vast dat het bestuur momenteel werk maakt van een solide inrichting van het risicomanagement. De visitatiecommissie acht dit zeer belangrijk en verwacht dat het risicomanagement op korte termijn op niveau wordt gebracht, zodat de tweede lijn de gewenste en noodzakelijke rol kan spelen bij de toekomstbesluiten die worden genomen. Dit betekent onder meer dat bij de relevante (deel)besluiten (*change* alsook *run*) een tweedelijns risico opinie moet worden geformuleerd. Tevens beveelt de visitatiecommissie aan om een strategische risicoanalyse uit te voeren en deze te gebruiken als basis voor de periodieke risicorapportage. Te overwegen is om de strategische risicoanalyse uit te voeren in de vorm van een Eigenrisicobeoordeling. Om alle tweedelijns activiteiten adequaat uit te voeren is van belang dat voldoende tijd en middelen voor de risicomanagementfunctie wordt vrijgemaakt.

Aanbevelingen

- vi) Breng de kwaliteit en zichtbaarheid van het risicomanagement op korte termijn op niveau, onder meer door zorg te dragen dat bij relevante (deel)besluiten een tweedelijns risico opinie wordt toegevoegd.
- vii) Voer een strategische risicoanalyse uit (met als belangrijkste aandachtspunt het toekomstdossier). Gebruik deze analyse als basis voor een periodieke risicorapportage.

g) Vermogensbeheer en balansmanagement

Norm: De strategie en het beleid zijn onderbouwd, actueel en consistent met doelen en uitgangspunten. Het beleggingsbeleid is in overeenstemming met de ambitie van het fonds, de verplichtingen van het fonds en de vastgestelde risicohouding. In dit beleid is expliciet aandacht voor maatschappelijk verantwoord beleggen en het beleid wordt gemonitord.

De visitatiecommissie constateert dat het fonds een actueel en onderbouwd beleggingsbeleid heeft dat wordt gemonitord. De portefeuille is overzichtelijk, de beheersing is gestructureerd.

Het fonds heeft onderzocht of- en op welke wijze het neerwaartse risico van de dekkingsgraad kan worden beperkt om zodoende voldoende handelingsperspectief zeker te stellen in het kader van het toekomstdossier. Het bestuur heeft hierop besloten om de renteafdekking te verhogen. Deze aanpassing valt binnen de bestaande beleidskaders van het fonds. De visitatiecommissie kan de overwegingen hieromtrent goed volgen. Indien er meer duidelijkheid is over de horizon van het fonds is het aanbevelingswaardig om in het beleggingsbeleid nog nadrukkelijker rekening te houden met (neerwaartse) risico's met negatieve effecten op een eventuele transitie.

Aanbevelingen

Geen nadere aanbevelingen.

h) Communicatie

Norm: Het bestuur zorgt voor een adequaat communicatiebeleid en monitort de naleving hiervan. Het bestuur communiceert op transparante, begrijpelijke en pro-actieve manier met alle belanghebbenden over het beleid, de ontwikkelingen bij het fonds en de consequenties daarvan voor de belanghebbenden. Het bestuur meet de effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen periodiek.

Afgelopen jaar heeft de communicatie veel aandacht besteed aan het raadgevend deelnemersonderzoek. De visitatiecommissie heeft waardering voor de wijze waarop dit is ingericht.

De visitatiecommissie heeft met het bestuur gesproken over de inrichting van de keuzebegeleiding. De visitatiecommissie constateert dat het pensioenfonds voldoet aan de wettelijke eisen. Gezien de vermoedelijke horizon van het pensioenfonds begrijpt de visitatiecommissie de overweging om geen extra's in te richten voor de keuzebegeleiding. Indien blijkt dat het pensioenfonds toch nog enige tijd zelfstandig door zal blijven bestaan, geeft de visitatiecommissie in overweging om in kaart te brengen of hier nog extra wensen zijn.

Tot slot vraagt de visitatiecommissie aandacht voor de informatievoorziening (bijvoorbeeld de website) in verband met het feit dat het fonds gesloten is (op een aantal arbeidsongeschikte deelnemers na). De visitatiecommissie adviseert om, gezien de proportionaliteit en efficiency, met AZL te overleggen op welke wijze dit bij andere gesloten pensioenfondsen is ingericht.

Aanbeveling

Geen nadere aanbevelingen.

i) Code Pensioenfondsen

Norm: Het bestuur leeft de normen van de Code Pensioenfondsen na, rapporteert zo nodig over normen of geeft gemotiveerd aan waarom van een norm wordt afgeweken.

De visitatiecommissie constateert dat het bestuur een rapportage heeft opgesteld over de wijze waarop al dan niet voldaan wordt aan de Code Pensioenfondsen. Ook ziet de visitatiecommissie dat het bestuur inmiddels bezig is om de impact van de nieuwe Code Pensioenfondsen in kaart te brengen. De visitatiecommissie verwacht dat het bestuur hier voortgang mee maakt zodat tijdig voldaan wordt aan alle normen uit de nieuwe Code Pensioenfondsen of dat gemotiveerd in kaart is gebracht aan welke normen het pensioenfonds niet kan of wil voldoen.

Aanbeveling

Geen nadere aanbevelingen.

j) Opvolging aanbevelingen

Norm: Het bestuur gaat adequaat om met opvolgingen van de aanbevelingen die het bestuur heeft ontvangen van de certificerend actuaris, de accountant, de sleutelfunctiehouders en de visitatiecommissie. Ook geeft het bestuur inzicht in de follow-up van deze aanbevelingen.

De visitatiecommissie constateert dat het bestuur de aanbevelingen van de certificerend actuaris, de accountant, de sleutelfunctiehouders en de visitatiecommissie heeft besproken. Ook de opvolging van de diverse aanbevelingen is aan de orde geweest in het bestuur, hetgeen de visitatiecommissie positief acht.

Aanbeveling

Geen nadere aanbevelingen.